

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.205.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 9332 Pana Posła Marka Matuszewskiego w sprawie poprawy sytuacji osób z niepełnosprawnościami w Polsce w zakresie dostępności infrastruktury, rynku pracy, świadczeń oraz usług rehabilitacyjnych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej aktywnie i w sposób ciągły wspiera działania na rzecz poprawy położenia osób z niepełnosprawnościami i promuje inicjatywy zmierzające do ograniczenia barier utrudniających im funkcjonowanie w społeczeństwie.

Od 6 września 2021 r. obowiązują przepisy regulujące postępowanie skargowe na brak dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej na mocy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹ (dalej jako „ustawa o zapewnianiu dostępności”).

Na stronie internetowej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych znajdują się szczegółowe informacje nt. procedury skargowej, dotyczące również spełnienia warunków formalnych umożliwiających PFRON rozpoczęcie procesu skargowego. Proces skargowy rozpoczyna złożenie wniosku o zapewnienie dostępności do podmiotu publicznego, który nie wywiązał się z ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Ważne, aby we wniosku wskazać interes faktyczny (rzeczywistą potrzebę skorzystania z usług przez osobę ze szczególnymi potrzebami). Wniosek może zostać złożony przez osobę ze szczególnymi potrzebami lub jej opiekuna. Jeśli podmiot publiczny, do którego wpłynął wniosek, nie wyeliminował bariery lub nie zapewnił dostępu alternatywnego, osobie ze szczególnymi potrzebami lub jej opiekunowi przysługuje prawo zaskarżenia braku dostępności. Skargi powinny być składane do oddziałów PFRON właściwych terytorialnie dla miejsca podmiotu publicznego, którego dotyczą.

Zgodnie z ustawą o zapewnianiu dostępności podmioty publiczne mają obowiązek zapewnić dostępność w aspekcie architektonicznym, cyfrowym i informacyjno-komunikacyjnym. Organizacja transportu publicznego, która w dużej mierze leży w gestii samorządów lokalnych, również powinna być dostosowywana z uwzględnieniem różnorodnych potrzeb, w tym potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Wsparcie w procesie przygotowania i realizacji inwestycji przyczyniających się do rozwoju nowoczesnego systemu transportowego w Polsce, w tym dostosowania transportu publicznego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, oferuje Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT). Celem funkcjonowania CUPT jest wsparcie rozwiązań, które będą miały na celu eliminację barier, tak aby wszyscy (bez względu na stopień

¹ Dz.U. z 2022 r. poz. 2240.

sprawności i potrzeby funkcjonalne) mogli w pełni korzystać z przysługujących im wolności i praw.

Poprawie sytuacji osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy służy m.in. projekt „Standaryzacja modelu zatrudnienia wspomaganego w Polsce”. Projekt realizowany jest w ramach działania 3.4 Nowe rozwiązania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Partnerami w projekcie są Polska Federacja Zatrudnienia Wspomaganego z siedzibą w Warszawie i Polska Unia Zatrudnienia Wspomaganego z siedzibą w Warszawie. Usługa zatrudnienia wspomaganego (UZW) to metoda pracy z osobami z niepełnosprawnościami, której celem jest wsparcie w wejściu na otwarty rynek pracy i utrzymaniu na nim zatrudnienia. Jest to instrument nieobecny dotychczas w trwałym i ogólnodostępnym systemie instrumentów kierowanych do osób z niepełnosprawnościami. Celem projektu jest przygotowanie rozwiązań, które pozwolą wdrożyć model zatrudnienia wspomaganego jako trwale wspierającego aktywność zawodową osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Projekt ma charakter koncepcyjny. W roku 2026 ma rozpocząć się realizacja projektu testującego, który będzie wdrażał wypracowane rozwiązania dotyczące usługi zatrudnienia wspomaganego.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych² pracodawcy, po spełnieniu ustawowo określonych warunków, mogą otrzymać na swój wniosek dofinansowania do wynagrodzeń wypłacanych niepełnosprawnym pracownikom. Pracodawcy mogą też ubiegać się o zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego, zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy, refundację kosztów zatrudnienia oraz szkolenia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika z niepełnosprawnością na stanowisku pracy.

Nadmieniam, że w myśl art. 7 ust. 2 ww. ustawy, rehabilitacja lecznicza osób z niepełnosprawnością odbywa się na podstawie odrębnych przepisów³ i należy do właściwości Ministra Zdrowia.

W zakresie wysokości rent z tytułu niezdolności do pracy i waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych informuję, że renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem zabezpieczającym przed skutkami częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy, spowodowanej naruszeniem sprawności organizmu, powstałej przed osiągnięciem wieku emerytalnego. W przypadku niezdolności do pracy spowodowanej stanem zdrowia, po spełnieniu warunków, do których należą m.in. określony staż ubezpieczeniowy oraz data powstania niezdolności do pracy, osobie ubezpieczonej przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy, mająca zapewnić świadczeniobiorcy środki finansowe zastępujące dochód z pracy. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu częściowo lub całkowicie niezdolnemu do pracy, a jej wysokość zależna jest od:

- wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych,
- wynagrodzeń pracownika przyjętych do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia,

² Dz.U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. [poz. 146](#)).

- kwoty bazowej obowiązującej w dacie powstania prawa do świadczenia,
- orzeczonego stopnia niezdolności do pracy.

Renta dla osoby częściowo niezdolnej do pracy wynosi 75% renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy.

Trzeba podkreślić, że waloryzacja świadczeń emerytalno-rentowych jest jednym z głównych zadań realizowanych w ramach polityki społecznej państwa. Stanowi ona element konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, którego zabezpieczenie oznacza konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania wszystkich świadczeń na poziomie ich realnej wartości.

Z ekonomicznego punktu widzenia, waloryzacja świadczeń jest wynikiem spadku siły nabywczej pieniądza spowodowanym głównie przez inflację. Jej celem jest urealnienie wartości wypłacanych świadczeń w odniesieniu do wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych poprzez dostosowywanie ich wartości do zmian cen towarów.

Jednocześnie, w sytuacji trwałego wzrostu gospodarczego, uzasadnione jest zwiększanie wskaźnika waloryzacji o część realnego wzrostu wynagrodzeń. Waloryzacja przeprowadzana jest przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, odpowiadającego średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym, zwiększonemu o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Zwiększenie wskaźnika waloryzacji o co najmniej 20% realnego wzrostu płac jest corocznie przedmiotem rozmów prowadzonych w czerwcu, w ramach Rady Dialogu Społecznego.

Obowiązujący mechanizm waloryzacji procentowej, przeprowadzanej co roku od 1 marca, umożliwi nie tylko zachowanie realnej wartości świadczeń, ale decyduje też o udziale osób już nieaktywnych zawodowo we wzroście gospodarczym, a tym samym wzroście poziomu życia całego społeczeństwa.

W 2025 r. waloryzacja świadczeń została przeprowadzona zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do ustalenia wskaźnika waloryzacji w 2025 r. przyjęte zostały, ogłoszone przez Prezesa GUS:

- średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów w 2024 r., który wyniósł – 103,6 %,
- realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w 2024 r., który wyniósł 9,5 %.

Biorąc pod uwagę powyższe - wskaźnik waloryzacji emerytur i rent w 2025 r. wyniósł 105,5%.

Waloryzacja miała zastosowanie do emerytur i rent w systemie powszechnym, rolników, służb mundurowych, emerytur pomostowych, świadczeń i zasiłków przedemerytalnych, rent socjalnych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rodzicielskich świadczeń uzupełniających oraz rent inwalidów wojennych i wojskowych. Wskazany wskaźnik waloryzacji podwyższone zostały również dodatki do emerytur i rent. Koszt waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych i innych świadczeń z systemu powszechnego, rolniczego i mundurowego przy wskaźniku 105,5 % szacuje się na ok. 22,8 mld zł.

W związku z powyższym, wysokość wybranych świadczeń od 1 marca 2025 r. wynosi:

- 1878,91 zł - najniższa emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, renta rodzinna i renta socjalna (wzrost z 1780,96 zł, tj. o 97,95 zł),

- 1409,18 zł - najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy (wzrost z 1335,72 zł, tj. o 73,46 zł),
- 348,22 zł - dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie, dodatek kombatancki (wzrost z 330,07 zł, tj. o 18,15 zł).

Pragnę zapewnić, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nieustannie podejmowane są inicjatywy mające na celu wsparcie osób z niepełnosprawnościami. Działania te koncentrują się zarówno na umożliwieniu im pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, jak również ukazaniu osób z niepełnosprawnością jako pełnoprawnych obywateli i uczestników życia społecznego, mających te same co inni marzenia, dążenia i cele życiowe - bez względu na posiadane ograniczenia.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/